

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserti (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 4. V Ljubljani, 28. februarija 1891. Leto VIII.

Obseg: Kako ravnati z novimi vinskimi sodi. — Zboljšana zavora. — Krmska rastlina za suho pečeno zemljo. — Opravila pri čebelnjaku meseca marcija. — Jesen in njegova korist. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tržne cene. — Inserati.

Kako ravnati z novimi vinskimi sodi.

Z novimi sodi moramo tako ravnati, da izpravimo iz lesa vse, kar bi utegnili škodovati moštu ali vinu. V to svrhu služi najbolje izpiranje s kropom.

Nekoliko dni poprej morajo pa sodi z vodo napolnjeni biti. Zatem jih je prati s kropom, dokler ne teče iz njih popolnoma čista voda, ki nima nobene barve in nobenega okusa. To namreč kaže, da so vse razkrojljive in raztopljive tvarine odpravljene.

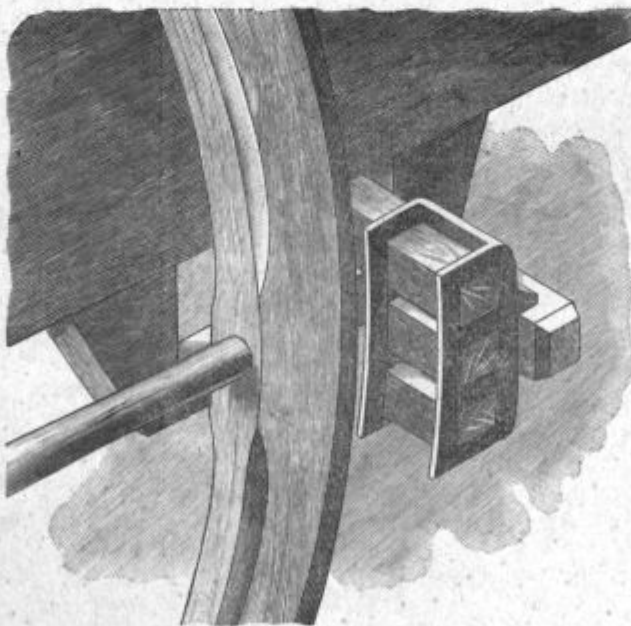
Sedaj lahko precej sod naližemo z moštom ali z vinom. Kjer tega ne storijo takoj, naj sod malo počepajo in tako na suho postavijo. Namesto žvepla rabi tudi dobra žganica, s katero sod izplaknejo. Vender stane to preveč in tudi ne pomaga zoper plesen tako gotovo, kakor žveplo. Starega vina vender ne natakajo v nove sode, ker utegne poleg vse opaznosti v lesu ostati še nekaj škodljivih tvarin, ki potem dajo vinu neprijeten okus ali mu vsaj patijo barvo. Tega se ognemo, ako naližemo nove sode prvokrat z moštom.

Če nimamo kropa pri rokah, treba sode večkrat

z vodo naliti in jo zopet odtočiti in z drugo nadomestiti, dokler ne odteka zelo snažna.

Zatem vliješ v sleharni sod vrele vode, s sodo pomešane, (5 do 10 kilo na 100 litrov vode) in ga ž njo močno izplakneš, po 24 urah ponovi delo, izmij sod in naliž z moštom. Kadar je mošt zavrel, dober je sod za vsako vino. Po nekod imajo pa navado nove sode na vročem sopuhu pariti in tako sušiti. Par potegne vse vinu škodljive tvarine iz lesa. Toda tako sode za vino pripravljati je sicer boljše, pa v to svrhu treba je parne mašine, katere si ne more vsak vinogradnik omisliti. Kaže torej, da bi si jih večje občine priredile za splošno porabo vseh domačih vinogradnikov.

Veliko manj cikastega, kalnega in zaduhlega vina bi imeli ljudje. Kajti večina bolezni prihaja vinu od slabih sodov, ker niso bili prvokrat dobro pripravljeni ali so bili pozneje zanemarjeni ter nikoli prav osnaženi in izprani.

Podoba 9.

Zboljšana zavora.

Podoba 9. kaže zboljšano zavoro za vozna kolesa, pri kateri so leseni praelji vdežani v železen okvir. Ta

okvir je dovolj širok za kolesa z najširšimi platišči, je primerno zaviti in ima na vsaki strani nekaj odprtín, v katere se vtaknejo leseni pralji. Od zadaj je primerno pritrjen na podvoro. Posamezni leseni pralji se lahko vdevajo in ravno tako snemajo, kar je ravno velika prednost te zavore, vrhu tega pa med vožnjo ne morejo odleteti, ali na kak drug način se pogubiti. Prostor med posameznimi pralji pomaga, da se kolo bolje trebi blata, vsled česar je zavora dosti bolj zanesljiva. To zavoro je izumil R. H. Lanyon v Carterville v Ameriki.

Krmska rastlina za suho peščeno zemljo.

Po mnogih krajih imajo prav revno, suho in peščeno zemljo. Na taki zemlji pridelujejo malo, zato redijo malo živine in dobivajo malo gnoja. Koder je pa malo gnoja, tam sploh ni misliti, da bi si izboljšali kmetije.

Podoba 8.

Ako hočemo tako slabo zemljo popraviti, moramo imeti več gnoja, cziroma živine; ako pa hočemo imeti več živine, moramo pridelovati več krme. Kako pa dobivati krme? Krmo dobivamo, ako sejemo take rastline, ki dajo tudi na slabi zemlji veliko dobre krme. Med take rastline štejemo peskovo grašico (*vicia villosa*), ki je pa drugačna od naše navadne, domače grašice. Peskovo grašico moremo sejati kot ozimno ali pa kot jaro grašico. Najbolje je sejati grašico jeseni z ržjo skupaj, ker imamo potem uže sredi meseca maja prvo košnjo. Peskova grašica z ržjo vred je izvrstna zelena piča, posebno molznim kravam. Kdor pa seje spomladi, sej konec meseca marcija ali v pričetku meseca aprila, ker prvi čas raste grašica zelo počasi. Zimska setev daje po dve dobri košnji. Ako nam peskova grašica dozori, da nam zrnja, ki je dobra krma vsakovrstni živini, in pa slame, ki je dobra za nastil ali pa tudi za krmo. Na en hektar je sejati med rž 70 do 80 $\frac{1}{2}$ peskove grašice. Ako nam grašica dozori, da nam 13—17 hektolitrov zrnja na enem hektaru. Seme peskove grašice prodaja Jos. Lenarčič na Vrhniki $\frac{1}{2}$ za 60 kr. 100 $\frac{1}{2}$ za 50 gld. Podoba 8. kaže peskovo grašico.

Opravlila pri čebelnjaku meseca marcija.

Toplejši solnčni žarki tega meseca izpodbadajo tudi čebele k novemu delovanju. Zdaj šele, posebno če so bile ves čas pri miru ali jih je sicer zadrževalo slabo vreme, snažijo se skrbno. Tudi v panji si prizadevajo za snago, pometajo in izpeljavajo mrličke, snažijo satovje i. t. d. Kolikor mogoče je treba čebelicam pomagati, posebno mrtve čebele pridno spravljati iz panja. Pred čebelnjakom pospi prostor s peskom. Kadar je toplo vreme, preloži satovje iz Dzierzonovega panja v drugega praznega ter pregleduj, ali ima matico in zalego, ali ne. Naše navadne panje z nepremičnim satovjem je najbolje obrniti, ter spodnjo desko jim odtrgati in vse pazno pregledati. Po tem takem se človek bolj gotovo prepriča, ali je v panji vse prav ali ne, nego po drugih le izkušenim in zvedenim čebelarjem znanih znamenjih, kakeršna so na pr. nekako

posebno šumenje in žalovanje, letanje čebel itd., ali zavoljo več vzrokov le negotova. Ako ne najdeš ni matice ni zalege, najboljšje je, tak panj z drugimi združiti. Zalego mu zdaj dajati, da bi si matico sam izlegel, to je še prezgodaj, torej prazno delo, ker naj bi jo tudi zlegel, bilo bi zastoj, ker zaradi pomankanja trotov bi vender le blizu maja ostala rodovitna. Od čebelinih prodajalcev rodovito matico kupovati je predrago; kdor bi jo sam imel, seveda bi se najlaže obvaroval škode. Sploh pa naj čebelar pomni, da dva slaba, pa združena panja donašata še enkrat toliko dobička, nego če bi oba slaba vsak posebe ostala in delala. — Posebno pa naj čebelar čuje, da slabe panje — še celo če bi bili brez matice — obvaruje nevarnih ropnic. Zato naj izletna žrelca pomanjša, t. j. zamaši tako, da moreta le kaki 2 čebeli vstric ven in noter. Dobro je tudi malo cevko ali trobelico tako vtakniti v žrelce, da morejo čebele ven in noter le skozi cevko. Ropnice dohajajo več del le od strani ter se boje tesnega vhoda, od znotraj pa tudi slabe čebele lahko zabranijo vhod. Slabemu panju je posebno lahko pomagati, če se močnemu vzame nekaj satovja, kaka dva dni kam postavi, da se čutijo osirotele brez matice ter potem doda slabotnemu. Pri medu se razne čebele najprej sprizajni. Če se združeno prebivalstvo postavi za kak dan na temoten kraj, je še bolj prav.

Meseca marcija nastane največkrat lakota, torej je slabe čebele treba krmiti. Tudi je dobro postaviti koritce z vodo pred čebelnjak; po vodi naj plavajo kake deščice, da čebele ne potonejo. Vodo je treba večkrat menjati. Če imajo malo cvetličnega medu za zalego in ni v okolici vrbovja (vrb, topolov, jelš, lesk itd.), treba jim je posipati moke. Dene se namreč ržene moke, še boljša pa je kostanjeva, v kak prazen sad, ki se kam blizu pred čebelnjak postavi, da ga čebele lahko najdejo, kadar jim je treba. Malokdo misli, koliko to čebelam pomaga in zalego pospešuje.

Jesen in njegova korist.

Mnogo imamo prostorov, ki nikomur nič ne hasnijo, da bi jih pa zasadili s kakim sadnim drevjem ali s kako drugo kmetijsko rastlino, pa tudi ne kaže iz enega ali drugega vzroka. Take prostore je zelo koristno zasaditi z gozdnim drevjem. Tako drevje dela okolico ne le prijazno, ampak izboljšuje tudi podnebje, varuje zemljo, da je ne odplavlja vodo ter s svojim lesom tudi obilo koristi, kar je sosebno sedaj važno, ko je lesa vedno manj in manj. Izmed gozdnega drevja, ki rado raste, ni izbirčno za tla ter uspeva tudi posamezno brez obrambe, ki jo ima drevje v gozdih, je jesen. Jesen uspeva ob vodi, pa tudi ob suhih cestah, sploh povsod. Ker je les njegov zelo raben, kupujejo ga radi in tudi dobro plačujejo. Po nekaterih krajih so stare jësene, katerih lepi les je posebno priljubljen, uže skoraj popolnoma posekali. Jesen štejemo med najrastnejše drevje, in najljubše mu je celo, če raste na samem, ali pomešan z drugimi vrstami. Njegov beli in žilavi les je glede kurjave skoraj enak bukovega, kurijo pa redkokedaj ž njim, ker drugače bolje rabi. Iz njega delajo vozove, lestve, roče, obroče, vesla, telovadno orodje, sani, niške, pohištvo in stroje. Lubad je za ustroj, in listje izvrstno krmilo živini. Ker jesen zelo hitro in lepó ravno raste, raben je vže v dobi, ko druge vrste drevje nima še nobene vrednosti. Zaradi tega priporočamo prav zelo našim gospodarjem, naj primerne prostore, koder ne kaže saditi koristnejšega drevja, zasade z jëseni.

Razne reči.

— **Kura, ki žre jajca.** Kure redimo zato, da dobivamo od njih, dokler živijo, jajce, in da imamo, kadar jih gospodinja zakolje, še bolj ali manj okusnega mesa. Ali kuram, vsaj nekaterim, diše isto tako kakor nam jajca ter jih rade žro, puščajoč nam samo lupine. To ni nobeni gospodinjki po volji, in gotovo bi rade vedele za kako sredstvo, da jim odpravijo to razvado. Ali pa je tako sredstvo? Po navadi ga ni, da odpraviš kuri tako samopašno razvado. Najboljše sredstvo je taki kuri — nož, toda nekatera kura je veliko vredna, ali že zato, ker je posebnega plemena, ali pa zato, ker rada nese; take je seveda škoda zaklati. Taki pa kaže posebno jajce pripraviti. Napravi se jej pa tako le: Navadno jajce se predere in izpihne; potem se vlije skozi luknjo gorušične tekočine, in če ji še kaj boljšega privoščiš, prideni še nekaj popra tekočini. Tako jajce zadelaj ter ga položi potem na kraj, kjer je sicer gnezdo za jajca. Kura seže ti željno po njem ter ga naključje in pije — ono zmes. Lahko si misliš, da ji ne bode ljuba prvokrat; poskusi pa še potlej drugi in morebiti tretji pot, in če najde vselej tako prijetno tekočino v jajci, popusti ti brž ko ne popolnoma svojo samopašno razvado. Slov. Gosp.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 15. vprašanje: Kadar je **govedo krvomočno**, imam jaz to le izkušnjo: Kupil sem par volov, katerih eden je bil krvomočen. Vse sem poskusil, kar so mi svetovali, pomagalo pa ni nič. Naposled sem mu dal jeseni slabega ovsa, in sicer kar suhega, in v kra kem času je ozdravel. Vol je bil namreč od težkega dela presiljen. J. V. v L.

Drugi odgovor na 29. vprašanje: **Vzrok vlage** je lahko še drug, namreč, če so stene pretenke in zato premrzavajo, to je, če se preveč ohlajajo. Parovi, ki se zbirajo v sobi, zgoščajo se torej na hladni steni in stekajo ž nje uže kot voda. Ko bi v taki hiši po čim nihče ne stanoval in bi se v peči ne kurilo, ne bilo bi vlage in ivja. Pri nas v Rusiji dobro vedo, kako debele morajo biti stene po raznih krajih: na severu, v sredi in na jugu Rusije, ker naučili so nas strašni mrazi. V srednji Rusiji mora stena (kamnata) biti debela 1 aršin (= 73 cm), to je v 2½ opeke. Stena, ki je debela 2 opeki, premrzuje, in soba je najhladnejša tam, kjer piha v njo veter, in pa po kotih. V takih slučajih pribijajo k steni debele deske, ki pa se morajo razklati, da imajo velike presledke, ker bi se sicer zgibale od vlage ali suhote, in te deske potem štukaturajo tako, da se ne ločijo od drugih sten. Kdor se hoče prepričati o tem, naj v vlažnem kotu naredi skrinjo, katere zadnja in ena stranska stran bo vlažna sobna stena, prednja, vrh in druga stranska stran pa lesena; sobna stena v skrinji bo suha, nad njo pa vlažna. Razen tega je treba pr. vetravati sobo, da gredo iz nje parovi, ki so odveč. Steno, h kateri so se pribile deske in je postala suha, videl sem ne-likokrat, in lahko jamčim, da korenito pomaga, seveda, ako je vlage krivo to, kar v začetku omenjam.

M. H—k. v Rusiji

Tretji odgovor na 29. vprašanje: **Mokroti po hišah** je mnogokrat vzrok nepravilno zidanje s kamenjem. Ako se dene namreč kamen skozi ves zid — kakor so včasih zidali — dela se po notranji strani njegovi vedno mokrota, ker kamen je dober prevodnik toplote, ki se hitro ohladi in sobni sopar spremeni v kaplje. Izkušeni zidarji dandanes vedno tako zidajo, da je na notranji strani več malte, da vse kamenje ne sega skozi ves zid in da je notranje kamenje kolikor mogoče ločeno od vnanjega. F. M. na Pohorji.

Vprašanje 46. Imam 19 metrov dolg in 11 metrov širok **slabo tlakan hlev**, tako, da živina vedno stoji na mo-

krem, če tudi je dobro nastlano. Zatorej mislim tlak zvišati, zunaj hleva pa napraviti jamo, kjer se bode zbirala gnojnica. Okna so tudi samo 35 centimetrov visoka in 20 centimetrov široka. Ali jih je treba zvišati? Kakšna okna naj naredim in kako, ker mislim hlev obokati? Kako visoki naj bodo oboki, in ali naj jih naredim iz kamnja ali iz opeke? Koliko prostora potrebuje eno govedo in koliko en konj? (V. R. v C. na Goriškem).

Odgovor: Ako hočete imeti suh hlev, glavni je pogoj, da so tla tako narejena, da se gnojica lahko zbira in iz hleva iztaka. Splošno načelo je, da tla ne smejo propuščati moče niti tam, kjer stoji živina, niti po hodniku, koder se do naša krma in odpravlja gnoj. Takisto morajo biti trdni gnojnični kanali, gnojnična jama in gnojišča. Če se gnojica izgublja v tla, lahko nastanejo zdravju škodljivi izhlapi iz puščajočih tal in vsled njih mnoge živinske bolezni. Za napravo tal v hlevu je najboljši betou, narejen iz zmesi razkosanega kamnja vseh vrst, prodnega in navadnega peska ter cementa. Ugodna zmes pri uporabi dobrega cementa je: eden del cementa, dva dela ostrega peska in dva dela razkosanega kamnja, največji kosi njegovi pa ne smejo biti bolj debeli nego pest. Enaka, a cenejša tvarina je tako zvani apneni beton, sestojee iz zmesi drobnega kamnja, peska, premogovega pepela in hidravličnega apna. Dalje se uporablja umetno kamenje, imenovano klinker, katero je bilo dejano v hidravlično apno, da so se mu tudi luknjice zalile, dalje dobro žgana opeka kot stoječ, bolje pa kot dvojni ležeč tlak, ker so njegove poprave cenejše. Les kaže uporabljati samo jelkov, bōrov in macesnov, in sicer v hlođih 5—8 centimetrov debelih, ali za dvojna tla 3—4 centimetre debele deske. Les je uporabljati samo tam, kjer je primerno po ceni. Tla, koder stoji živina, vise nazaj 4—6 centimetrov, da se gnojica dobro odteka. Hlevna okna naj ne bodo prevelika, ves notranji prostor pa mora biti dobro svetel. Napravi naj se raje več malih oken, ker zrak tako enakomerneje prihaja. Najboljše je, če so okna okolo metra široka in 80 do 100 centimetrov visoka. Okna naj se napravljajo kolikor mogoče visoko od tal, a vsaj 2 ½ metra, da je živina varna škodljivega zračnega prepaha.

Po velikosti živali se računski širokost staje in sicer:

za konje od	180—200 centimetrov
„ vole od	140—155 „
„ krave od	110—125 „
„ mlado živino od . .	90—100 „

dolgost staje (odštevši jasli).

za konje od	300—310 „
„ vole od	240—290 „
„ krave od	230—250 „
„ mlado živino od . .	190—220 „
„ odstavljeno tele . .	140—180 □ metra.

Širokost jasli znaša 45—55 centimetrov. Hlev mora biti tudi primerno visok, da je dosti prostora za zrak, kajti če je zelo nizek, pokvari se kmalu zrak, to pa škoduje zdravju živine in nje razvoju sploh. Visokost mora vsaj 3.80—4.30 metrov znašati. Iz česa treba oboke narediti, iz kamnja ali iz opeka, to je pa pred vsem zavisno od krajevnih razmer, kaj je cenejše. Ob enakih cenah nam je ljubši obok iz opeke, ker se laže naredi in tudi ni tako težek.

Vprašanje 47. Imam dveletnega junca, ki je do srede meseca decembra rad jedel in pil ter se dobro redil. Kmalu potem je pa junec pričel postajati žalosten, malo je jedel, in vse je kazalo, da je bolan. Po preiskavanju sem našel, da se **volu vsi zobje majejo**. Sicer vol sedaj zobe menja, a le po dva, in naravno je, da se ta dva majeta, a čudno, ker se vsi po vrsti majejo. Kaj je narediti, da se zopet utrdijo zobje? (J. M. v D.)

Odgovor: Govedo nima v čeljustih dobro priraslih spodnjih zob, zato se vedno bolj ali manj majejo. To manjanje

nič ne de, provzroči pa bolezen, kadar to živino pri jedi nadleguje. Tako govedo slabo požvekuje, in zaradi tega lahko nastanejo bolezni v želodci in v črevih, ter živina medli. Zmehčano in boleče dlesno (čeljustno meso) izpirajte s pelinovima ali žajbljovim čajem. Prav dobro je tudi izpiranje z vodo, v kateri so se kuhale hrastove skorje, ježice ali šiške. Tudi golunova voda je dobra. Dobro je nekaj časa dajati živini prav mehke krme, da se odpočije od prežvekovanja. Berite tudi v knjigi družbe sv. Mohora „Domači živinozdravniki“ na straneh 195. in 196.

Vprašanje 48. Zvedel sem, da je **kopriva prav dobra krma** za govejo živino. Ker bi rad naredil poskušnjo, prosim razjasnila, kje dobiti koprivnega semena in koliko ga je sejati na $\frac{1}{4}$ orala? Ali je koprivo dajati svežo ali suho, samo ali pomešano? (J. M. v D. v.)

Odgovor: Kopriva je res prav dobra krma, in sicer pred vsem za konje in perutnino. Njene posebne lastnosti so pa te, da je zelo zgodnja in da prebavo pospešuje, zato je zelo zdrava. Pridelovati je pa na njivi, ni vredno, ker hoče zelo dobre apnene zemlje in veliko gnoj. Najboljši gnoj koprivi so ostanki od starega zidovja. Kje semena dobiti, nam pa ni znano, in morda kedo izmed naših čitateljev ve.

Vprašanje 49. Imam sredi svojih senožeti soseda, čigar **kokoši se pasejo po njih**. Jaz trdim, da so kokoši na kvar senožetim, drugi pa trdijo, da ne, ker še celo gnojijo. Kaj je Vaše mnenje o tem? (J. H. v L.)

Odgovor: Kuretina je senožetim odločno škodljiva. Res nekoliko koristi, ko pobira plevelno seme in razen mrčes, a veliko več škoduje, ker pobira tudi seme žlahtnih rastlin ter kljuje mlade rastlinice travne in deteljne, ki jej gredo posebno v slast. Razen tega pa ponečedijo travo, in seno dobi od kurjakov tak duh, da ga živina še uživati neče.

Vprašanje 50. Posestniki treh vasi imamo skupen pašnik, ki meri 217 oral. **Ta pašnik bi radi razdelili**. Eni bi radi imeli skupno pašo, drugi pa ne. Ali zadnji morajo dovoliti? Kateri posestniki morajo prošnjo vložiti, kam in kako? (Fr. K. pri Sv. K.)

Odgovor: Ako ena tretjina posestnikov zahteva razdelitev pašnika, oblastvo dovoli. Prošnjo je vložiti do deželne komisije za agrarske operacije v Ljubljani. Prošnjo naj podpišejo vsi, ki žele razdelitve, a v prošnji naj bude navedeno, kedo bo zastopnik prosilcev. Skupna paša pa se na razdeljenem posestvu neha, in vsak sme narediti s svojim delom, kar hoče. Merilec, katerega pošlje komisija iz Ljubljane, je v službi pri njej, zato je stroške v Ljubljani poravnati. Koliko znašajo te stroški, nam ni znano.

Vprašanje 51. Imam španjsko **trto, ki je rodila le enkrat**, ko je bila še mlada. Sedaj pa ne rodi vže več kot deset let nič. Bolna ni. Mislim, da je vzrok vsakoletno prehudo obrezovanje. Rodovitne vrtnje zemlje je kake 3 d_m , spodaj je pa apnen pesek. Kaj je vzrok nerodovitnosti? (B. Sch. v Kr.)

Odgovor: Ker je trta zdrava in močno raste, boče skoraj gotovo vzrok nepravilna rezatev. Trta rodi vedno le na dvehletnem lesu, in z ozirom na to jo je tudi obrezovati. Rezatev je pa zavisna tudi od vrste; so na pr. nekatere trte, ki radevajo samo na palcih (burgundec, portugalka, španjol i. t. d.), a druge (avguštana) zopet ne, te rode zopet rade na napenjalcih. O rezatvi trte na špalirjih se lahko poučite v knjigi „Vrtnarstvo“, ki jo je dobili pri kmetijski družbi v Ljubljani. Kar Vi imenujete napačno „španjsko trto“, gotovo je vrsta „španjol“, kajti španjskih trt je ravno tako mnogo, kakor naših ali francoskih, in imajo v obče take lastnosti, kakor naše, k večjemu da so proti mrazu bolj občutljive.

Vprašanje 52. Ali je češpljevo **žonto krmiti molznim kravam**, in vpliva morda slabo taka krma na njih mlečnost, zlasti pa na breje krave (J. G. grajščak na D.)

Odgovor: Ako je žonta vže pokipela in zdrava, ima v sebi mnogo alkohola, in zato bi je ne priporočali za krmo. Ako je pokipela in tudi izprijena, t. j. očetno kislá, onda je pa odločno škodljiva. Ako pa menite vže kuhano žonto, to je češpljeve tropine, te so pa dobra krma, in govedo jih lahko dobi do 3 $\frac{1}{2}$ na dan pomešanih z drugo krmo. Goved tropine prav rada je.

Vprašanje 53. Moja kobila je breja, a me skrbi, **ker kobila ni vajena ležati in le stojé spi**. Včasih od truda premagana telebne na tla, pa zopet hitro kvišku skoči. Bojim se, da ne bo srečno donesla in da pride ob žrebe. Ali je ta strah opravičen, in kako je ravnati s kobilo? (J. A. župn. v G.)

Odgovor: Ako na kobilo pazite, menimo, da boče vender le srečno donesla. Priporočali bi, položite po noči ali sploh takrat, kadar kobila počiva, na vsako stran otep slame, tako da kobila nanj pade, kadar se zvrne. Tako bo mehko padla in brez škode za mlado. Dva otepa zadostujeta za ves čas, in če jih kobila zmoči, posušita se zopet po dnevi. Da se nekateri konji nikdar ne uležajo, prihaja od tod, ker imajo ali kako prsno bolezen, ki ovira dihati ležečim, ali pa bolehaajo za kako vnetico v hrbtenici, za zaraščenjem ledvija, za boleznijo v ledveni mišici ali sploh za otrpnenjem mišic zadnjega dela. Konj ve, da mu te bolezni v hrbtenici ali ledji delajo velike težave pri vstajanji, zato se rajši ne uleže. Vedna staja pa konja vender prav zelo utruja, zato si nekateri s tem pomagajo, da konja na tla vržejo, povežejo ter ga pustijo, da se odpočije, potem mu pa pomagajo vstati. Vsakakor Vam prav zelo priporočamo, obdrnite konju vsak dan enkrat noge, posebno pa stegna, prav dobro s slamo in s kakim žganjem. To okrepi mišice in žile in marsikako bolezen uže ob pričetku zatre.

Vprašanje 54. Imam kokoš pasme Houdanske, ki ima to grdo razvado, da **vsako jajce, ki je iznese, precej razčoplje ter poje**. Niso ji pa dovolj samo njena jajca, poje tudi vsa druga, ki jih dobiva na vališči. Ali je kako sredstvo proti tej razvadi? (Fr. M. v B. na Primorskem.)

Odgovor: Da kokoš je svoja jajca, to je razvada, ki je ni lahko vselej odpraviti. Tako kokoš priporočajo zapreti za nekaj dni v temen prostor ali kurnik ter jo izstradati. Potem se ji predloži porcelanasto jajce, katero toliko časa kljuje, da uvidi svojo nemoglost. Potem se kokoš nakrmi, in zopet od novega tako učini, dokler ne pusti porcelanastega in svojega jajca pri miru. Ako to nič ne pomaga, pa je najboljša kokoš zaklati, ker to razvado rade posnemajo tudi druge kokoši. Houdanske kokoši prav pridno neso jajca, a nerade kločejo in sploh so slabe valilke. Ker pa zelo hitro rasto in se hitro debele, zato so jako cenjene. Za valjenje njih jajec pa rabijo druge domače kokoši. Glejte „Razne reči“.

Vprašanje 55. Imam skoraj štiri leta starega bika, ki je za pleme postal pretežak, zato bi ga sedaj rad skopil. Kedaj bi bilo **pravi čas skopiti toliko starega bika**, in ali je boljše rezati ga, ali mu tretji? (J. P. v D. na Primorskem.)

Odgovor: Pravi čas živali skopiti je ob lepem suhem vremenu, kadar ni prevroče in ne premrzlo. V obče se biki, ki so vže rabili za pleme, ne skopijo, ampak opitajo se in prodajo mesarju. Stare biki je težko skopiti in tudi nevarno. S trenjem živali skopiti, pa je sploh največje mučenje, ki si je človek more misliti, pri starih bikih je pa vrhu tega še silno nevarno. Ako se stari biki režejo, ravna naj se z njimi, kakor sploh z biki, in sicer se dela s precepi ali pa s podvezavanjem semenske privodnice.

Vprašanje 56. Vže več let se trudim, da bi pridelal **karfijolovo pravo seme**, a se mi ne posreči. Kaj je temu vzrok? (J. P. v D.)

Odgovor: Ne razumemo Vašega vprašanja, ker pravite, da se Vam ne posreči pridelati „pravega“ semena karfijolovo

vega. Kakšno pa je torej seme, če ni pravo? Če rastline od doma pridelanega semena niso veliko boljše, pa opustite pridelovanje ter kupite seme, ki itako ni drago. Pravilno se karfiolovo seme tako prideluje: Jeseni vsejani karfiol se dobro prezimi ter pomladi posadi na kak prav gorak in zaveten kraj. Najlepše rastline naj gredo v seme. Pridno je vedno zalivati in gledati, da boljše ne pokončajo semenskih rastlin.

Vprašanje 57. Imam kakega pol orala **travnika, na katerem pa skoraj nič ne priraste.** Svet je zelo peščen. Morda bi lucerna uspevala, ali pa kaka drug trava? (A. O. v B. na Štajarskem.)

Odgovor: Za suhe peščene travnike ni lucerna, ona potrebuje sveže in globoke zemlje. Skusite travnik pomladi preorati, vsejte nanj kako jaro žito, vmes pa naslednjo zmes detelje in trav, ki je priporočena za suha slaba peščena tla: 1 $\frac{1}{2}$ trajne travniške detelje (trif. pr. repens), 1 $\frac{1}{3}$ rumene detelje, 1 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ bele detelje, 9 $\frac{1}{2}$ francoske pahovke, 1 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ angleške pahovke, 3 $\frac{1}{2}$ pasje trave, 1 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ senožetne latovke, 1 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ medene trave in 1 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{2}$ trde bilnice. Te količine veljajo za pol orala. Seveda morate tudi gnojiti, in sicer vže ob setvi.

Vprašanje 58. Ali morajo biti **cepiči** vzeti od takega drevja, ki uže rodi, ali so tudi dobri od mladega drevja? (A. P. v P.)

Odgovor: Izkušnja je pokazala, da je vse eno, če vzamemo cepiče od uže rodečega ali pa od mladega drevja. Na starem drevju je težko dobiti primernih cepičev, na mladem drevju pa lahko izbirate, kakor Vam ljubo. Mi za naš del smo prepričani, da cepiči od mladega drevja rasto lepše.

Vprašanje 59. Imam nad 80 jablan, katerih so nekatere rodile uže do 2 jerbasa jabolk. Jeseni sem bil namazal drevje z mažo, kakeršno ste priporočali v „Kmetovalci“, a vzlic temu je **zajec drevje tako popolnoma ogloodal**, da ni več upanja ž njim. Mislim najemnika lova tožiti, zato prosim, kam naj se obrnem, do sodišča ali do glavarstva? (P. D. župan v S.)

Odgovor: Tožbo za povračilo škode, storjene po divjačini, morate vložiti pri okrajnem glavarstvu. Ker ste svoje drevje zavarovali, kakor to dober gospodar naredi, zato imate tudi po novi postavi pravico do odškodnine. Priporočamo Vam, da se ne daste pogovoriti ter da odločno zahtevate svojo pravico. Prosimo poročila ob svojem času, kako se je reč iztekla.

Vprašanje 60. Mislim si napraviti **pripravo, s katero bi gnojnico vozil na njive.** Kakšen naj bude voz in iz kakšnega lesa: sod? Pri nas rabijo bukovce sode, a taki kmalu speré, tudi hrast menim ni dober. Škropilnico bodem kupil od Hellerja na Dunaji, a prosim pojasnila, katera je boljše, št. 1. ali št. 2. v njegovem ceniku? (Fr. T. v St.)

Odgovor: Najboljši je za tak namen macesnov sod, pritrjen na dvokolesen voz z vojnici. Omenjeni škropilnici sta sicer enaki, le da se ena pritrdi pod sodom, druga pa na strani, ali od zadi. Ako naredite pripravo, kakeršno Vam gori priporočamo, potem je umestna škropilnica št. 1., katero od zadi na dno sode pritrdite. To škropilnico je tudi lažje pritrditi ter je 2 glj. cenejša. Pri naročilu skličite se na nas ter zahtevajte 15 $\frac{1}{2}$ popusta.

Vprašanje 61. Katero vrsto **sadnega drevja priporočate saditi na vlažno, ob cesti ležeče zemljišče?** (J. J. v Sv. Kr.)

Odgovor: Za tak vlažen kraj je češpljevo drevo in jablan. Izmed jablan so priporočene: Beli Astrakanec, veliki Bonovec, drsasti kardinalac, škrlatasti Kuzinot, zeleni knežnik, zlata zimska parmena, Harbertova rejneta itd.

Vprašanje 62. Katera **mlatilnica** bi bila najboljša ter bi jo lahko eden ali več ljudi gonilo, in kje jo je dobiti? (A. T. v O.)

Odgovor: Ročne mlatilnice, ki bi jo en človek ali tudi dva lahko gonila, je ni. Goniti morajo najmanj trije in tudi štirje možje, in še ti se morajo z drugimi vrstiti, ker dolgo časa malo kedo zdrži. Mlatilnice izdelujejo zelo vse tovarne enako, le cene so različne. Če stroj primerno malo stoji, je pa tudi malo vreden. Najboljše ročne mlatilnice so tiste, katerim veže os obe kolesi in imajo kolo na omah, kar močno lajša delo. Ročne mlatilnice so le tam na mestu, koder ni dobiti izurjenih mlatičev, a je posestvo premajhno, da bi se izplačalo vlačilo (gepelj) kupiti.

Vprašanje 63. Imam gozd z lepo, brežno in solnčno lego. Zemlja je črnkasta in s peskom pomešana prhlca. Sodil bi, da bode **macesen rad in dobro uspeval**, a sosed je naredil poskušnjo, ki se ni obnesla. Morda je bil vzrok presuhi svet, ali pa suša ob sajeju? Morda je krivo vresje, ki tod močno raste. Prosim Vašega sveta, ali naj sadim macesne ali smreke? Kje dobiti sadik, ki bi bile primerne za podnebje pod kamniškimi snežniki? (K. P. v St.)

Odgovor: Macesen hoče globoke in sveže zemlje, če je tudi kamenita, ljubi visoke, meglene in mrzle lege ter najbolje uspeva po senčnih brežinah visokih gora. Po nižavah in sploh v drugačni zemlji in legi macesen sicer tudi raste, ako je prav sajen, a raste slabo, ko pa postane 15 do 20 let star, pa se kar nič več ne gane. Ako nimate takega kraja, priporočamo Vam, raje sadite smreke. Če menite, da so sadike iz ljubljanske gozdne drevesnice preobčutljive, prav zelo Vam priporočamo, kupite jih pri A. Rovanu na Colu nad Vipavo, ki ima lepo v burji vzgojeno blago. Ponnudba je med inserati.

Vprašanje 64. Imam več panjev čebel, ki so bile jeseni prav dobre. Čez zimo sem jih od spredaj zakril, a pustil sem jim zraka. Sedaj sem zapazil, da so ven nosile **mrtve ponesnažene čebele.** V panjih je tudi smrad po mrtvih čebelah. Vzrok tej prikazni je menda huda zima in hojev med, katerega je bilo preteklo leto zelo veliko. Bojim se, da se mi vse čebele ne ponesrečijo, zato prosim, povejte mi, kaj utegne biti vzrok tej bolezni in kako jih zdraviti. (Fr. A. v P.)

Odgovor: Vaše čebele imajo skoraj gotovo grižo. Vsak čebelar ve, kako silno ponesnaženi so nekateri panji spomladi. Vzrokov je pač mnogo, omenjamo jih le s kratkimi besedami. Največkrat je vzrok neugodna zima, katera čebelar ne dopušča izleteti, da bi se osnažile. Tako se blato nabira; čebele ga zadržujejo, dokler morejo, potem pa toliko bolj vse ponesnažijo. K temu pomaga dostikrat prehlajenje, če so panji premrzli, ali morebiti nič opaženi. Zlasti pa se lahko prehladijo, če pokoja nimajo ter so prisiljene zapustiti svoj zimski sedež. Večkrat je kriva tudi hrana, in sicer, če ravno zaradi nepokoja in nadlegovanja preveč jedó. Tudi je včasih jesenska hrana prevodena ter se skisa. Čebelar mora vse to vedeti ter za prezimovanje poskrbeti, kolikor je v njegovi moči. Na spomlad seveda dostikrat velja: Kar je, to je; treba je le gledati, da se vsa nesnaga odstrani ter osnažijo panji, kolikor je mogoče. Pri panjih s premičnimi satniki je delo lahko. Sat za satom se ven vzame, pregleda in osnaži. Če je kak sat preveč ponesnažen, zamenja se z drugim snažnim; včasih se nesnaga izreže, izrezano bodo čebele kmalu nadomestile. Da je treba tudi ponesnažen panj dobro postrgati, ume se samo po sebi. Ako je panj tako ponesnažen, da bi se dal komaj ali ne kmalu očediti, preložiti je najboljše satovje s čebelami vred v drug panj, in sicer naj se vklada po tisti vrsti, kakor je bilo v prejšnjem panju. Satovje naj se opere z vodo, ali tudi vanjo potopi ter počaka, da se nesnaga odmoči. Potem se z mehko ščetjo drgne in večkrat v vodi izplakuje. Kolikor moči, naj se voda otrese in sat sušit dene. Tako osnaženo satovje je spet dobro za rabo; ponesnaženega pa čebele nimajo rade niti za zalego niti za med.

Gospodarske novice.

* Z ozirom na razglas o oddaji družbenega drevja pomladi l. 1891., ki je prijavljen v 1. in 2. letošnji številki „Kmetovalčevi“, javlja podpisani odbor, da počenši s 1. marcijem t. l. odločno ne vzprejme nobenega naročila več na sadno drevje. Te dni bode odbor pregledal vsa naročila in z ozirom na 6. točko gori imenovanega razglasa določil, če je tistim, ki so naročili več nego 4 drevesa, naročeno število skrčiti, ali ne, z ozirom na zalogo drevja, ki bode na razpolago. Skrčenje se vsakemu precej naznani, da utegne, ako potrebuje drevja, še kje drugje ga naročiti.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.
V Ljubljani 28. februvarija 1891.

* † **Fran Schollmayer**, posestnik v Slatini na Rumunskem, bivši dolgoletni družbeni glavni odbornik, umrl je 10. t. m. v Sibinji na Sedmograškem. — Dne 12. t. m. je pa umrl dr. **Fran Ambrožič**, mestni zdravnik v Ljubljani ter dolgoletni član naše družbe. Blag jima spomin!

* **Tečaji za pouk o cepljenji ameriških trt** bodo na Dolenjskem dne 8. marcija v Leskovci, 15. marcija v Metliki, 22. marcija v Št. Rupertu in 25. marcija na deželni vinarski in sadjarski šoli v Grmu. Poučeval bode povsod vodja šole v Grmu, g. R. Dolenc.

* **Na razpis podpore starim kranjskim čebelarjem** med uradnimi vestmi današnje številke opozarjamo vse gg. čitatelje, da obvestijo zaslužne stare čebelarje, katerim je malo kedaj dana prilika brati časnike.

* **Češpljevo drevje**, pravilno vzgojeno, ima kmetijska družba tudi na ponudbo. To prijavljamo zato, ker mnogi, ki žele takega drevja, ne vedo tega. Tako drevje je seveda boljše in rodnejše nego tisto, ki se vzgoji iz koreninskih izrastkov. Češplje so seveda tudi cepljene s cepiči pitanih vrst.

* **Za pomladanjsko setev** ima c. kr. kmetijska družba samo za svoje ude na prodaj „onejida“ krompir. Ta krompir se je povsod na Slovenskem najbolje sponesel, čudovito rodi in prav nič ne gnije. Ravno tako je na prodaj nekaj mernikov medučenega planinskega ovsa z Gorenjskega. Ta oves obilo rodi, je lep in tako zgodaj zori, da je moči za njim še tisto leto kaj drugega sejati, na pr. repo.

* **Gozdnega drevja**, in sicer preko 6 milijonov smrek triletnih in macesnov dveletnih je dobiti v erarski gozdni drevnici v Ljubljani. Opozarjamo na dotični razglas med inserati.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razpis podpore starim kranjskim čebelarjem.

Podpisani odbor je ukrenil v seji svoji dne 3. januarja t. l. z namenom, da bi vzbujal veselje do čebelarstva in ob enem pospeševal to stroko kmetijstva, podpirati stare kranjske čebelarje, katerim so brez njih krivde po zlu šle vse čebele.

Na podlogi tega ukrepa javlja podpisani odbor, da bode dal v prvi polovici maja meseca po 2 do 3 panje (korita) čebel tistim

kranjskim čebelarjem, ki dokažejo v svoji prošnji do podpisanega odbora:

- a) da čebelarijo neprestano uže najmanj dvajset let,
- b) da so jim brez njih krivde poginile vse čebele, in
- c) da si ne utrpe ob svojem kupiti drugih čebel.

Prošenj, katerih ni kolkovati, morajo biti potrjene od gosпода župnika prosilčeve župe in od dotičnega županstva.

Ob veliki množici prosilcev si pridržuje glavni odbor pravico izbrati najpotrebnejše.

Prošnje je vložiti najkasneje do 1. aprila t. l. pri podpisnem odboru v Ljubljani.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Št. 2121.

Razglasilo.

Po najnovejšem poročilu je med rogato živino v komitatu Osek v okraji Virovitica, v vasi Lukač in na treh pustah grajščine kneza Lippe-Schaumburga nastala živinska kuga v gobci in na parkljih.

Da se ta bolezen ne zanese na Kranjsko, zato na podstavi predpisov § 5. splošnega zakona o živinski kugi z dne 29. februvarija 1880. leta (drž. zak. št. 35) in dotičnega izvršitvenega ukaza z dne 12. aprila 1880. leta (drž. zak. št. 36) prepovedujem, dokler se kaj drugega ne ukrene, uvažati prežvekovalce in prasiče iz okraja Virovitica na Hrvaškem na Kranjsko, kakor tudi prevažati takšno živino čez Kranjsko.

Prestopki zoper to prepoved se kaznujejo ne samo s konfiskacijo dotične živine, ampak vrhu tega tudi še po določenih zakona z dne 24. maja 1882. leta (drž. zak. št. 51).

Pri tem se pripominja, da se smejo živinski transporti po železnicah iz neokuženih krajev Hrvatske in Slavonije samo po nagalnih in izkladalnih postajah kolodvorov južne železnice in državne železnice v Ljubljani izkladati, in da se mora pooblastilo za dovoljenje izkladanje takšnih transportov na kakšni drugi železnični postaji na Kranjskem poprej pri tukajšnjem uradu izprosi.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani dne 19. februvarija 1891.

Tržne cene.

V Ljubljani z dne 25. februvarija 1891.

Pšenica gld. 6.69 kr., rž gld. 5.36 kr., ječmen gld. 4.80 kr., oves gld. 3.15 kr., ajda gld. 5.61 kr., proso gld. 5.69 kr., turšica gld. 5.73 kr., leča gld. 10.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 9.— kr. (Vse cene veljajo za 1 hektoliter.)

Krompir 100 kgr. gld. 2.50 kr.

Prasičje salo 86 kr., špeh svež 52 kr., špeh prekajen 64 kr., surovo maslo 70 kr., goveje meso 60 kr., telečje meso 60 kr., svinjsko meso 58 kr. (Vse cene veljajo za 1 kilogram.)

100 kgr. sena gld. 1.96 kr., slame gld. 2.32 kr.

Na Dunaji do dne 28. februvarija 1891.

Pšenica gld. 8.52 kr., rž gld. 7.51 kr., ječmen gld. 6.35 kr., oves gld. 6.56 kr., turšica gld. 6.55 kr., fižol gld. 11.— kr., grah gld. 12.75 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Suhe češplje gld. 29.50 kr. 100 kilogramov.

Goveda (lepi voli) gld. 59.— kr. za 100 kgr. mesarske vage.

Prasičje salo gld. 51.50 kr. za 100 kilogr.

Špeh gld. 45.25 kr. za 100 kilogr.

Loj gld. 22.— kr. za 100 kilogr.

Goveje kože čez 50 kgr. težke gld. 47 do 48, od 40 do 50 kilogr. težke od gld. 41 do 42, od 35 do 39 kgr. težke po gl. 32 do 33 za kilogramov.

Kože od jagnet po 95 do 105 gld. za 100 komadov.

Méd 100 kgr. gld. 35.— kr.

Vosek 100 kgr. gld. 142.50 kr.

Vse stroje za kmetijstvo in vinarstvo!

Pluge, brane, valjarje, sejalnice, zítokosne stroje, senene grablje, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelje, lokomobile, trijere, zítocistilnice, robkače, slamoreznice, stroje za zito tretí in repo rezati, mline za sadje, stiskalnice za sadje, mline za grozdje, vinske stiskalnice, stiskalnice za olive, škropilnice proti peronospori, stroje za sadje lupiti, sušilnice za sadje in zelenjad, vinske srkalnice, kletarsko orodje, pompe, krožne žage, decimalne in živinske vage, stroje za mleko posnemati, srkala, stroje za vrtni, stiskalnice za sladko krmo, stroje za prati, stroje za lan otrepati i. t. d.

Vse v najboljši sestavi po fabriški ceni.

== Jamčenje, olajšava plačevanja in oddaja na preskušnjo. ==

Tovarna strojev za kmetijstvo in vinarstvo

Ig. HELLER na Dunaji, (28—1)

H. Praterstrasse Nr. 78.

Slovenski, nemški in laški cenik, ki ima 144 strani in polno podob se pošilja na zahtevanje zastoj in franko.

Pošteni zastopniki se povsod sprejemajo.

Zarad pomanjkanja prostora je na prodaj

več tisoč

visoko in srednje visoko debelih sadnih drevesec najzlahtnejših vrst, in sicer

jablane: Amerikanski Mamoth, Praško rejneto, rúdeči Kalvil, Voskar, Kosmač. Zlahtno namizno jabolko, koničasti Tirolec, zlato parmeno, Funtar i. s. v.

hruške: Napoleonka, Solnogradska, maslenka, velika zimská funtarica, dekanska hruška i. s. v.

črešplje: aprikozna črešplja, jajčasta črešplja, Dorella, čista Claudia i. s. v.

orehi: petletni mehko in trdo lupinasti,

divji kostanji «Aesculus» petletni.

kutne, divjaki (jablane in hruške).

(20—2)

Grad Lesnabrdo, pošta Vrhnika, Kranjsko.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svoje raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede.

(7—4)

! 100.000 !

Sto tisoč najlepših triletnih smrekovih sadik, vzgojenih v najhujši burji, zatorej povsod dobro vspevajočih, prodaja tisoč po 2 gl. 50 kr., in še cenejši ako jih kedo več skupaj naroči,

Andrej Rován na Colu nad Vipavo,

Kmetovalci, ki hočete z uspehom pogozdovati, ne zamudite bližajoči zlati pomladanski čas! (19—2)

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;

= proti boleznim v želodeci in mehurji =

kakor tudi fina namizna kislina voda

je posebno priporočan

(16—2)

koroški rimski vrelec.

Na prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranji.

Prodaja drevesnih sadik.

V c. kr. gozdnem vrtu pod Rožnikom in v Gradiš pri Ljubljani odda se prihodno spomlad okoli

šest milijonov drevesnih sadik

proti temu, da se za vsak tisoč z zavijanjem in odneskom do železnice ali do pošte vplača za triletno smreko 1 gl. 50 kr. in za dvoletne macesne 2 gl.

Naročila sprejema proti vplačilu spadajočega zneska c. kr. deželno gozdno nadzorništvo za Kranjsko v Ljubljani.

Od c. kr. deželnega gozdarskega nadzorništva za Kranjsko. (29—1)

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

1. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice v Gradi.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vrodjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborne zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja,** visokodebelnatih in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požahnitve; **divjakov in podlag za pritlikovce;** **jagodnega sadja; lepotičnega drevja in grmovja, drevja** (8—4) **za dreverede itd.**

Razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vsih vrst sadja.

Cenike je dobiti zastoj in franko.

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme, ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega deteljnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, ter naj prilože vsaj polovico zneska. Družba naročila bode le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji, katera tako strogo postopa, da ne da spričevala, ako najde v semenu le eno predenično zrno.

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 75 kr., 1 klgr. debeložrnate domače t. j. štajerske, rúdeče detelje stoji 64 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice.« Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. Naročila je prijaviti (13—4)

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tiskajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Sadno drevje vseh vrst in v vsih oblikah je dobiti pri Franu Ogorevcu v Brežicah. (8)

Vrtnarsko orodje, cepilne nože, škarje i. t. d. v najboljši kakovosti ima vedno v zalogi N. Hoffmann, nožar v Ljubljani. (7)

Vsakovrstne kmetijske stroje priporoča po najnižji ceni Ignacij Heller na Dunaji, Praterstrasse 78. (8)

Travna, zelenjadna in druga semena prodaja Jos. Lenarčič na Vrhnikih. Cenike na zahtevanje zastoj. (9)

Pravi stari slivovec in breskovec (persico) prodaja upravništvo grajščine Impolca, pošta Radna na Dolenjskem. Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastoj in franko. (11)

Jajca za valenje po 10 kr. od Houdan kokoši in ravno take lanske peteline po 2 gld. prodaja grajščina Rakovnik, p. Št. Rupert. (19)

Divje kostanjevo drevje, debelo najmanj 8 cm in tudi več, ima na prodaj Albert Vodnik v Podutiku nad Ljubljano. Ustno se tudi poizve v kamnosekarski delarni A. Vodnika v Ljubljani, Koldvorske ulice. (20)

Zgodnji logaški grah za seme prodaja in razpošilja liter po 35 kr. Valentin Uršič na Slapu pri Vipavi. (21)

Prav novo slamoreznico, najnovejše zisteme, še nerabljeno, prodaja pod fahriško ceno Anton Uršič v Št. Vidu nad Vipavo. (22)

Zgodnji logaški grah, izbran za seme, razpošilja v vrečicah po 2 in 5 klgr. in sicer po 45 kr. kilogram proti poštnem povzetju Fran Arko v Dolenjem Logatcu. (23)

Suhih češpelj, nekaj stotov, ima naprodaj Jakob Valenčič v Stružniku, pošta Št. Peter na Notranjskem. (24)

Zajamčeno dobra semena vseh vrst gozdnega drevja ima na prodaj B. Seckl v Wiener-Neustadt. (25)

Nosne obročke za bika prodaja c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani in sicer take z zmetjo po 60 kr. in take z vijakom po 50 kr. s pošto vred. (26)

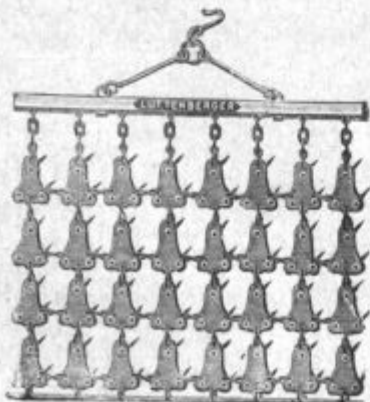
Krompir onejida, najrodovitnejša vrsta, ki prav nič ne gnije, je na prodaj pri c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani to pomlad samo za družbene ude. (27)

Najzgodnejšega ovsa, ki izvrstno rodi in je tako zgodaj zrel, da je mogoče nanj še repo ali kaj drugega sejati, ima nekaj mernikov na prodaj c. kr. kmetijska družba v Ljubljani samo za ude. (28)

Zelo izurjen kovač,

ki je v vsem kovaškem delu izučen in je dovršil podkovsko šolo v Ljubljani želi službe. Ponudbe naj se pošlejo uredništvu tega lista pod znamko „Kovač“. (23—2)

Travniške brane

pripoznano najboljšo, mnogo-krat premovane ter najbolj razširjene, dalje nove patentovane okrogle brane, kakor najizvrstnejše gorske in druge pluge, razna kmetijska orodja in stroje ima na prodaj

C. kr. privilegovana konstrukcija kmetijskega orodja

Fran Luttenberger-ja
v Weizu na Štajerskem.

Cenik se pošlje zastoj.
Prodaja se tudi na obroke.
(21—2)

! Važno za kmetovalce !

Lekarnarja C. Blodig-a lužilo (26—1)

najzanesljivejša obramba proti snetljivosti

pšenice, ječmena, ovsa, turšice i. t. d.

Cena zavoju, ki zadostuje za 1 novi cent semena 13 krajcarjev,

Glavna zaloga pri C. Blodig, drogerist v Gradcu.

Gg. veleposestnikom!

Sposoben oskrbnik

išče službe

na velikem posestvu, koder je živinoreja. Naslov se poizve pri c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani. (18—2)

Važno za konjerejce!

Naprodaj je 8 let stara prava lipičanska kobila, tretjič breja ter bode storila sredi meseca marca. Kobila je bila enkrat kot mlada in dvakrat z žrebetom s prvim darilom premovana. Lastnik bi to kobilo za to rad prodal, ker ima od nje vže dve mladi kobili in nima v hlevu prostora. (27—1)

Ime prodajalca se izve v pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Lastnik pripelje kobilo 8. marca na semenj v Ljubljano.

Oves „Willkomm“

Ta vrsta ovsa se je sponesla v planinskih deželah najboljše, je najrodovitnejša, najtežja in najzgodnejša. Willkomm oves zraste 5 do 6 čevljev visoko, ima močno in dobro krmsko slamo ter nikdar ne poleže.

Ker se mora ta oves redko sejati, zadostuje ga 50 klgr. za eno oralo.

Kilo stoji 25 kr., kdor ga kupi 50 klgr. pa po 20 kr.

Dokler je kaj zaloge pošilja ta oves proti pošiljatvi zneska ali pa proti povzetju v vrečah po 5 klgr. za 1 gld. 80 kr. poštnine prosto kamor je (24—1)

Benedikta Hertl-a grajščinsko oskrbnništvo

v Goliču pri Konjicah

(Schloss Gollitsch bei Gonobitz.)

Uzorci na vse strani zastoj.

Suknjo

za vsako porabo, samo dobro, trpežno, pravó in cenejši kot povsod drugod, pošilja na zasebnike za prihodnjo pomlad in jesen zaloga c. kr. priv. tovarn za suktnjo in volnene izdelke

Morica Schwarz-a

v Svitavi (pri Brnu) na Moravskem.

Tisoči ostalih koncev se za res ceno prodajo.

Kdor enkrat poskusi, ostane vedno naročnik. V zalogi so vse vrste suktnja za uniforme, društva, zavode, samostane, itd. Poletnje domače suktnjo, nevaljano suktnje za gozdarje in turiste, na željo tudi nepremočno za vodo. (25—1)

Za gg. krojače najlepše knjige za uzorce,